N^er 19. ROK 1844. ŚRODA 24 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	odzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Staa Atmosfery	Zjawiska napowietrzn i różne uwagi
	6	27" 0,''' 765	— 4, 4	1,''' 29	ZPł. Zachodni Wicher	Pochmurno	Snieg
22	2	0, 724	— 2, 5	1, 12	Pł. Zachodni mocny	Pogoda z Chmurami	Snieg
	10	26 9, 703	— 1, 5	1, 64	PPł. Zachodni ,,	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Sniegi wzmagają się do koła; — jesteśmy téj chwili krajem zasypanym, — przystęp coraz więcéj utrudzony, — wozy pocztowe muszą się przekopywać; — dla tego też wczorajsza poczta pruska dopiero ku wieczorowi przybyła, tenże sam przypadek dzieje się z innemi. Podróżni zapewniają że śnieg piętrzy się na wszystkie strony, tak dalece, że w niektórych miejscach pośród dnia trudno drogę rozpoznać. —

Na widowisku wczorajszém, parter i loże, (prawie wszystkie zapełnione) niezwyczajnie były zadowolnione piękną wystawą komedyi *Małżeństwo za Ludwika* XV. i zajęte pełną życia i dowcipu osnową téj wybornéj sztuczki pana Dumas, — tak dalece: że potrzeba dowcipu na jéj skreślenie, — a nawet dowcipu, ażeby jéj piękność zrozumieć i ocenić. — Dwie młode osoby mimowolnie połączone związkiem małżeństwa, — nieznające, niekochające się nawzajem — każda z nich nawet mająca swego kochanka lub kochankę; — i te dwie osoby, przez ciernia i głogi przeszkód, nieporozumień, doprowadzić do tego, żeby się zamiast do reszty znienawidzić, pokochały; — żeby jegomość dał odprawę kochance swéj margrabinie, — a jejmość kochanka swego jeszcze na pensyi poznanego, polubionego, ubóstwionego puściła z kwitkiem, rzucając się w jego obecności w objęcie męża, — na to potrzeba tak bogatéj fantazyi, tak szalańskiego dowcipu jakimi tu błyszczy w każdéj scenie, w każdym ustępie, w każdém prawie słówku, p. Dumas. — Nasi artyści zrozumieli francuzkiego autora, — potrafili się nim przejąć, — wszyscy grali z duszą nim przepełnioną, że lekkie uchybienia przytaczać im, byłoby to nieumieć cenić wielu pięknych i wzniosłych miejsc oddanych po artystowsku; — i wszyscy też zaszczyceni zostali przywołaniem. Nowa pyszna garderoba i nowy prospekt salonu, pędzla p. Pape dekoratora teatru wrocławskiego, przydały resztę powabów téj sztuce. —

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOŚCI Z POCZTY WCZORAJSZEJ I DZISIEJSZEJ.

(Dzisiejsza poczta nadeszła o 12 w południe)

— *Berlin* 21 *Stycznia.* —

Wczorajszy ostatni buletyn zdrowia, jest tej treści: »Najjaśniejsza Pani spała kilka go»dzin téj nocy i dziś wolna jest od gorączki »tak dalece że stan zdrowia nic do życzenia »nie zostawia«.

Berlin 20 Stycznia 1844 r.

(podp.) Dr. Schoenlein, Dr. Stosch.

— *Dnia* 22 *Stycznia.* —

Wczoraj obchodzona tu była doroczna uroczystość koronacyi i orderów, — z powodu któréj J. K. Mość mianował dwóch kawalerów orderu orła czarnego, tudzież wielu zaszczycił znakami orderu orła czerwonego wszystkich czterech klass i orderem ś. Jana.

N. Cesarz rossyjski zaszczycił orderem ś. Anny pierwszéj klassy jenerała porucznika i kommendanta korpusu kadetów jenerała Belów.

— *Paryż* 16 *Stycznia.* —

Wczoraj odsłoniono pomnik wystawiony na cześć Moliera przy ulicy Richelieu. —

W izbie deputowanych ciągną się rozprawy nad adressem. Między innemi występuje pan Thiers znany exminister, — któremu wszelkie dotąd użyte zabiegi, aby strącić pana Guizot i opanować po nim prezydyalne kszesło w gabinecie, na nic się nieprzydały. Pan Thiers występuje teraz naturalnie z różnemi przyganami.

Prawie już niemasz wątpliwości że wzmianka o nagannéj podróży legitymistów do Londynu z hołdem dla xięcia Bordeaux da się przeprowadzić w izbie. — Legitymistom w izbie deputowanych nic się niekleí, — mowy ich nie są dobrze przyjmowane, sadzą się nawet na dowcip, ale ten zadzwyczaj jest suchy, — dobry przy kominku w jesiennéj porze.

— *Londyn* 13 *Stycznia*. —

Xiążę Bordeaux opuścił nakoniec wczoraj Anglią, i popłynął do Ostendy. Powodem tego nagłego odjazdu ma bydź niebezpieczna słabość x ęcia Augauleme w Górtz.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Wiedeń* 6 *Stycznia*. —

Listy z Gorycyi donoszą, że hr. Marne (xżę Angoulême,) zachorował niebezpiecznie.

Zdaje się, że sprawa hiszpańska mocno zajmowała w ostatnich czasach gabinet wiedeński. mianowicie bardzo żywe były układy z Francyą i większemi dworami włoskiemi. Austrya, działając w duchu pojednania, oświadczyła gotowość zezwolenia na zasady przez inne mocarstwa ustanowione, przypuszczając, że takowe zostaną dobrze w Hiszpanii przyjęte. Nie wątpią, że jak tylko nastąpi porozumienie się względem przyszłych stosunków Don Karlosa, uznanie rządu hiszpańskiego przez dwór wiedeński nie dozna już żadnéj zwłoki.

— *Berlin* 13 *Stycznia*. —

Landgraf Wilhelm Heski wyjechał do Petersburga.

Donoszą z Düsseldorfu, że liczba parafij katolickich w archidyecezyi Kolońskiéj powiększyła się w roku 1843 o trzy. Ogólna liczba probostw w téj dyecezyi wynosi teraz 730 w 44 dekanatach, a liczba duchowieństwa katolickiego, 1465.

Gdy układy wszczęte z xięciem Anhalt Koethen względem zniesienia banku gier hazardownych w Koethen, do pożądanego nie doprowadziły rezultatu, przeto król Jmć zakazał poddanym swoim grać do tego banku pod karą 10 100 tal., lub więzienia od 2ch tygodni do 6 miesięcy. Urzędnicy i wojskowi zagrożeni są nadto utratą swych posad i stopni. Uczniowie uniwersyteccy, ulegną karze *Consilum abeundi*.

— *Londyn* 6 *Stycznia* —

Xiąże Bordeaux ma zamiar udać się z Devonport do Brighton. Wiadomość o tych odwiedzinach. sprawiła tam, według dziennika *M. Post*, wielkie wrażenie. Xiążę ten ma d. 9go przybyć do zamku w Belfort, gdzie dla niego i licznéj jego świty przygotowano już pokoje. Xięztwo Sommersel wyprawią dla swego gościa świetną ucztę i wieczór.

Według urzędowych wykazów, dochody z r. 1843 większe były od dochodów r. 1842 o 5.742,078 f. st. Przewyżkę tę zrządził głownie podatek od dochodów.

Olbrzymi paropływ *Great-Brytain* odbędzie pierwszą podróż z Liverpoolu do New Jorku w dniu 25 maja; poprzednio wystawiony będzie na widok publiczny na Tamizie. Ma on objętości 3,500 tons i maszyny o sile 1000 koni.

Targi chińskie nadzwyczajnie już przepełnione zostały wyrobami angielskiemi. I tak pomiędzy innemi, białych towarów bawełnianych wyprowadzono z Anglii do Chin w 11 miesiącach r. z. 179 milionów jardów, kiedy tymczasem wywóz tego artykułu przez cały rok 1842 wynosił tylko 125 mil. jardów, i t. d.

Według dz. *Standart*, wiadomości z Indyj Wschodnich, które właśnie nadeszły, mają ważne znaczenie polityczne, teraźniéjszy bowiem stan interesów w Pendżab znaglając do interwencyi angielskiéj, zpowoduje nieochybnie kroki nieprzyjacielskie. »Jakoż, mówi ten dziennik, anarhia w Lahorze jest zupełna, i stosunki handlowe przerwane są na całéj linii północno-zachodniéj granicy. Ten stan rzeczy wywarł już szkodliwy wpływ na targi w Bombaj. Cokolwiek nastąpi, jesteśmy bez żadnéj obawy względem wypadku walki, jaka może nastąpić, gdyż położenie i siła naszéj armii nad rzeką Sutlecz, są takie, że Jeneralny Gubernator jest przygotowany na wszelkie wypadki.»

Korrespondent dz. *Times* donosi, że wiadomość o zamordowaniu Dost Mohameda jest zupełnie bezzasadna. Dzierży on tron Kabulu jak dawniéj jakkolwiek ma wiele trudności do pokonania. Syn jego sławny Akbar Han mianowany jest gubernatorem prowincyi Dżellalabad, zkąd, jak zapewniają przedsięweźmie wyprawę na Peshawer, który nie będąc już broniony przez jenerała europejskiego, łatwo w jego moc się dostanie.

— *Madryt* 3 *Stycznia*. —

Słychać, że minister wojny Mazarredo wystąpi z gabinetu; bo nie chce na siebie przyjąć odpowiedzialności za niektóre surowe rozporządzenia, przez gabinet za potrzebne uznane. Miejsce jego zająć ma jenerał Narvaez.

Według postanowienia królewskiego z dnia 20go Grudnia, wszyscy jlni kapitanowie wojska pobierać będą na przyszłość po 120,000 realów (48,000 złp.) rocznéj płacy.

Eco zapewnia, że Don Julian Romea, pierwszy aktor teatru *del Principe*, mianowany został konsulem w Gibraltarze, a siostra jego żona prezesa rady ministrów Gonzalez Bravo, otrzymała wstęgę orderu Maryi Ludwiki.

Dekretem królewskim, kontrasygnowanym przez ministra wojny Mazarredo, utworzona została posada drugiego komendanta halabardzistów. »Wolą jest moją (mówi krolowa), aby wybór na tę posadę padał zawsze na osobę, któraby ze stopniem jenerała łączyła zarazem tytuł Granda hiszpańskiego, jak tego wymaga odznaczenie tego korpusu i przeznaczenie jego przy mojéj królewskiéj osobie.« Don Jose Oscers de Rubianes, mianowany został jenerałem i zarazem drugim komendantem halabardzistów.

Minister wojny wydał okólnik do wszystkich jeneralnych kapitanów, w którym ich zawiadamia, że królowa postanowiła wszystkich ofice-

rów, objętych konwencyą w Bergara zawartą, przywrócić do rangi i godności, jeżeli w przeciągu 2ch miesięcy w właściwéj formie o to prosić będą.

Gazeta zawiera następujące pod datą 29 Grudnia r. z. królewskie postanowienie: Przyjmuje podaną przez Don Jose de Olozaga dymisyę jako sędziego Trybunału madryckiego.

Dowiadujemy się teraz, że ten obcy dyplomatyk, który doradził ministrom zawieszenie posiedzeń kortezów na czas nieograniczony, przekonał się był, iż rząd nie mógł już liczyć na dostateczną większość w kongresie deputowanych. Dla zapobieżenia więc klęsce, doradził to zawieszenie broni, a teraz, gdy już znaczna liczba deputowanych oppozycyjnych wyjechała na prowincye; daje znowu radę, aby korzystając z nieobecności tych niebezpiecznych przeciwników: otworzyć znowu posiedzenia kortezów, i obecnym przyjaciołom ministerstwa różne pilne prawa do uchwały przedłożyć.

W Barcelonie panuje ciągła spokojność, handel rękodzielnie ożywiają się na nowo.

Ostatni dekret królowéj hiszpańskiéj względem municypalności, uważają tu powszechnie za pogwałcenie konstytucyi, gdyż ogłoszony został bez zatwierdzenia go przez kortezy, czego wyraźnie konstytucya wymaga.

Potwierdza się, że królowa Krystyna wróci do Hiszpanii na początku Lutego. Na granicy królestwa przyjmowana będzie przez jlnego kapitana prowincyj Baskijskich, na granicy zaś Kastylii przez deputacyę, złożoną z dwóch Grandów hiszpańskich, dwóch jenerałów; dwóch Szambelanów, dwóch majordomów i 2ch członków z każdéj klassy służby pałacowéj.

— *Lizbona* 27 *Grudnia*. —

Zapewniają, że wychodźcy hiszpańscy w nadgranicznych prowincyach portugalskich są od niejakiego czasu nadzwyczajnie czynni, i że ciągle utrzymują stosunki z niespokojnemi współziomkami swemi w Hiszpanii; okoliczność ta daje powód do nowéj obawy u nas, zwłaszcza że na każdém wstrząśnieniu sąsiedniéj nam Hiszpanii, nasz kraj nie mało także cierpi.

— *Hanower* 4 *Stycznia*. —

Xiąże Bordeaux w powrocie z Anglii do Niemiec, miał zamiar zwidzić Henower, Brunświk i Drezno; ale poseł hanowerski oświadczył mu w jak najgrzeczniejszy sposób, że w tym właśnie czasie król Ernest August znajdować się będzie w Berlinie, odwiedzin więc jego nie będzie mógł przyjąć.

Na pograniczu Hanoweru i Brunświku zdarzają się w tych czasach liczne samobójstwa, mianowicie w klassie fabrykantów. Główną ich przyczyną ma być brak odbytu na wyroby krajowe, gdyż Anglicy zalewają swemi towarami całe Niemcy.

— *Włochy*. —

Według urzędowego raportu gubernatora miasta palermo, liczba osób, które w żarzącéj wie góry Etny życie utraciły, wynosi 143. Pomiędzy niemi znajduje się kilka cudzoziemców, po większéj części anglików. Strata w bydle i winnicach, zasiewach i drzewach owocowych podana jest na $1\frac{1}{2}$ mil. dukatów.

— *Palermo* 20 *Grudnia*. —

Od kilku dni znajduje się tu zadziwiający angielski podróżnik, były porucznik marynarki angielskiéj, Hollman. Ociemniawszy zupełnie w służbie, porzucił ją, i ślepy, bez żadnego towarzysza, objechał świat cały; był w Chinach, Japonii, Indyach wschodnich, zwiedził Peru, Chili, Brazylię i Antylle, o których wydał dzieło w siedmiu tomach. Pracuje teraz nad dalszym ciągiem onego, i przejeżdża Sycyję, jedynie w towarzystwie właściciela koni, przewożącego go z miejsca na miejsce.

— *Konstantynopol* 20 *Grudnia* —

Dyrektor szkoły wojskowéj, Emin-Pasza, który dawniéj pobierał nauki w Londynie, udał się do Monastyru z trzema inżenierami. Ma on obejrzyć twierdze Albanii i Tesalii i postawić je w stanie obronnym. Zarazem zdać ma porcie raport o stanie armii tameczněj.

W tych dniach ponowić kazał sułtan zakaz według którego niepoddanym porty nie wolno posiadać w Turcyi dóbr nieruchomych.

— *Szwajcarya*. —

Szwajcarya liczy obecnie 3 uniwersytety, 3 akademie, 5 liceów, 50 gimnazyów i 10 szkół kantonowych połączonych z zakładami przemysłowemi. Oprócz 4 liceów, wszystkie wyższe zakłady naukowe należą do reformowanéj Szwajcaryi; przeciwnie zaś gimnazya i szkoły kantonowe rozdzielają się prawie równo na obadwa wyznania chrześciańskie, ze szkól kantonowych, jedna tylko Argowska urządzona jest zupełnie na stopę równości. Z katolickich zakładów naukowych, tak nazwane kollegium Jezuickie u ś. Michała w Frejburgu, jest niezaprzecznie najliczniéjsze; uczęszcza bowiem do niego w przeciągu rocznie 400—500 uczniów. W ogóle zaś wszystkie Jezuickie zakłady w Szwajcaryi, których jest 5, liczą nie więcéj jak 1000 uczniów, z których blisko trzecia część jest z krajów monarchicznych. Więcéj niż połowie katolickich zakładów naukowych przewodniczą albo Jeznici albo Benedyktyni, którzy uczą i kształcą podług systemu wieków średnich.

— *Sztokolm* 2 *Stycznia* —

Cała rodzina królewska znajdowała się w wilię nowego roku na balu danym w ratuszu przez obywateli tutejszych.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 23 *do dnia* 24 *Stycznia.*

Rajski Julian ob., Paprocki Michał ob., Kotowski Erazm ob., z Polski; — Friedrichs generał ces. ros. Gagatnicki ob., z Polski; — Szczerbinin z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Buiko Konstanty ob., König Jan, Kochanowska Ludwika ob., Krajewski Roman, Wołecki Karol ob., Złowodzki Józef ob., Szotarski Tymoteusz ob., Niemczykiewicz Maciéj ob., do Polski; — Szczerbinin do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe

MY PREZES I SENATOROWIE.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czynimy, iż Trybunał wydał następujący wyrok:

Działo się w Krakowie w domu władz sądowych na Audyencyi publicznéj Trybnnału Wolnego M. Krakowa i Jego Okręgu we czwartek to jest; d. dziewiętnastego Stycznia 1844 r.

Wydział I.

Obecni:
Dymidowicz Sędzia Prezydujący.
Ciszewski } Sędziowie
Boguński }
Janicki Pisarz.
(podpisano) *Dymidowicz Janicki.*

Na skutek prośby przez Jakóba Hirsch Schönberg spekulanta w mieście Chrzanowie Okręgu WMKrakowa pod dniem siedmnastym Stycznia 1844 r. do N. 308 D. G. podanéj, o ogłoszenie upadłości handlu Izraela Freindenthal. Trybunał zważywszy ze Jakób Hirsch Schönberg wexlem z dnia 26 Stycznia 1842 r: z terminem wypłaty w dniu 28 Kwietnia 1843 r. wystawionym dowodzi, iż Izrael Freidenthal, wyznał się mu być dłużnym, kwotę 300 złp: i wypłaty wexlu na terminie odmówił; jak pokładany protest przez z. notaryusza Dorau w Chrzanowie w d. 28 Kwietnia 1843 r. spisany przekonywa. Zważywszy że według Art. 1. K. H. K. III. każdy handel prowadzący a płacić ustający, jest wstanie upadłości, przeto Trybunał w myśl Art 1. 5. 13 i następnych K. H. K: III handel Izraela Freidenthal w Chrzanowie exystującéj za upadły ogłasza; termin upadłości téj z d. 28 Kwietnia 1843 r. oznacza a następnie, wzywa Sąd Pokoju Ok. IV. Chrzanowskiego o przyłorzenie pieczęci na majątku upadłego handlu a kommissarza Dystryktu Chrzanów o dodanie straży upadłemu, kommissarzem upadłości zgrona swego sędziego Boguńskiego wyznacza kuratorami zaś zastępcą Notaryasza Dorau, str. Herschlę Wiener kupca z Chrzanowa ustanawia, opłatę wpisu zawiesza.

Osądzono w I. Instancyi z tymczasową execucyą.
(podpisano) *Dymidowicz Janicki.*
Zalecamy i rozkazujemy i t. d.
(podpisano) *Dymidowicz Janicki.*

Za zgodność niniejszéj kopii z wyrokiem oryginalnym w aktach Trybunału pozostałym, zaświadcza. Pisarz Trybunału W. Miasta Krakowa i J. O.
(1r.) *Janicki.*

Nro 974.

DYREKCYA POLICYI.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na gościńcu ku wsi Chełmku w Okręgu M. Krakowa położonéj w miesiącu Listopadzie r. z. znalezionemi zostały, jeden numer Wrocławskiéj Gazety, i jeden numer Gazety Szlązkiéj z r. 1843 niewiadomego właściciela, ktoby przeto mienił się być onych właścicielem, po odebranie tychże zechce się zgłosić do Dyrekcyi Policyi

Kraków d. 18 Stycznia 1844 r.

Dyrektor Policyi.
Wolfarth.
Ducitłowicz Sekr.

C E N Y Z B O Z A
Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 22 i 23 Stycznia 1844 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	17	—	18	—	15	—	16	6	13	15	14	—
,, Zyta. ..	9	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Jęczmien	—	—	8	—	—	—	7	—	—	—	—	—
,, Owsa...	5	15	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Grochu..	9	15	10	15	—	—	9	—	—	—	—	—
,, Jagieł ...	—	—	25	—	—	—	24	—	—	—	—	—
,, Rzepaku .	—	—	29	—	—	—	28	—	—	—	27	—
,, Tatarki .	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,,Siemienia k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Prosa...	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wielogrochu	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,,Ziemniaków	—	—	3	18	—	—	—	—	—	—	—	—
Cetnar Siana	—	—	2	24	—	—	2	12	—	—	—	—
,, Słomy	—	—	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—

Jaj kurzych kopa . . . . zł. 2 —
Masła garniec od złp. 7 gr. — do złp. 9 gr, —
Spirytusu garniec z opłatą w I gatunku od zł. 4 gr. —do złp. 5 gr. —. Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. — do złp. 4 gr. —
Drożdży wanienka złp. 3 g. — do złp 5
Sporządzono w biórze Komissariatu Targowego.
Kraków d. 22 Stycznia 1844 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1081 dnia 24 Stycznia 1844 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

14. — 75. — 34. — 82. — 10.

Przyszłe ciągnienie 1082 przypada dnia 31 Stycznia 1844 roku.

Doniesienie prywatne.